

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Nye Eventyr og Historier. Første Række. Tredie Samling. 1859

Citation: Andersen, H. C.: "Nye Eventyr og Historier. Første Række. Tredie Samling. 1859", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. III kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 101. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-hcaeventyr03val-shoot-workid71493.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. III kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Nye Eventyr og Historier. Første Række. Tredie Samling. 1859.

102

NEH 3-59 (*Bibl. 7 82*) udkom 24.3.1859 og indeholder: [I]-[VIII] disponeret som NEH 1-59, blot med angivelsen *Tredie Samling på smudstitel og titel; dedikation, se nedenfor. 1-79 text. 80 blank,*

NEH 3-61 *tilføjer på titelbladet Andet Oplag og har årstal 1861.*

Componisten

J. P. E. Hartmann

med Venskab og Beundring
tilegnet.

103

Vinden fortæller om *Valdemar Daae* og hans Døttre.

Naar Vinden løber hen over Græsset, da kruser det sig som et Vand, løber den hen over Kornet, da bølger det som en Sø, det er Vindens Dands; men hør den fortælle: den synger det ud, og anderledes klinger det i Skovens Træer, end igjennem Murens Lydhuller, Sprækker og Revner. Seer Du, hvor Vinden deroppe jager Skyerne, som vare de en Faarehjord! hører Du, hvor Vinden hernede tuder gjennem den aabne Port, som var den Vægter og blæste i Horn! Underligt suser den ned i Skorstenen og ind i Kaminen; Ilden flammer og gnistrer derved, skinner langt ud i Stuen og her er saa luunt og hyggeligt at sidde og høre til. Lad kun Vinden fortælle! den veed Eventyr og Historier, flere end vi Alle tilsammen. Hør nu, hvor den fortæller:

»Hu- u- ud! fare hen!« - det er Omqvædet paa Visen.

»Der ligger ved store Belt en gammel Gaard med tykke, røde Mure!« siger Vinden, »jeg kjender hver Steen, jeg saae den før, da den sad i *Marsk Stigs* Borg paa Næsset; den maatte ned! Stenen kom op igjen og blev en ny Muur, en ny Gaard, andet Steds, det var *Borreby* Gaard, som den staaer endnu!

Jeg har seet og kjendt de høiadelige Mænd og Fruer, de

* * * * *
----- 104

vexlende Slægter, som boede derinde, nu fortæller jeg om *Valdemar Daae og hans Døttre!*

Han løftede saa stolt sin Pande, han var af kongelig Æt! han bunde mere end jage en Hjort og tømme et Kruus; - det vilde nok klare sig, sagde han selv.

Hans Frue skred frem strunk i Gyldenstykkets Kjortel, hen over sit blanke, tavlede Gulv; Tapeterne vare prægtige, Meublerne dyrtkjøbte, de vare kunstigt snittede ud. Sølv- og Guldtøj havde hun bragt i Huset; tydsk Øl laae i Kjælderen, da der laae noget; sorte, vælige Heste vrinskede i Stalden; der var rigt derinde i *Borrety* Gaard, da Rigdommen var der.

Og Børn var der; tre fine Jomfruer, *Ide, Johanne og Anna Dorthea*; jeg husker Navnene endnu.

Det var rige Folk, det var fornemme Folk, født i Herlighed og voxet op i den! hu- u- ud! fare hen,« sang Vinden, og saa fortalte den igjen.

»Her saae jeg ikke, som i andre gamle Gaarde, den høibaarne Frue sidde i Høisalen med sine Piger og dreie Spinderokken, hun spillede paa den klingende Luth og sang dertil, dog ikke altid de gamle danske Sange, men Viser i fremmed Tungemaal. Her var Liv og Gjestereren, her kom fornemme Gjester fra nær og fjern, Musiken klang, Bægerne klang, jeg kunde ikke døve dem over!« sagde Vinden. »Her var Hovmod med Bram og med Brask, Herskab, men ikke *Vor Herre!*

Saa var det just Maidags Aften,« sagde Vinden, »jeg kom Vester fra, havde seet Skibe qvase i Vrag paa Vestjyllands Kyst, jaget over Heden og den skovgrønne Kyst, hen over Fyens Land og kom nu over store Belt, hæsende og blæsende.

Da lagde jeg mig til Ro ved Sjællands Kyst, nær ved *Borreby* Gaard, hvor endnu Skoven stod med herlige Ege.

De unge Karle fra Egnen kom herud og samlede Riis og Grene, de største og tørreste, de kunde finde. De gik med dem til Byen, lagde dem i Bunke, tændte Ild i den og Piger og Karle dandsede med Sang rundt derom.

Jeg laae stille,« sagde Vinden, »men sagtelig rørte jeg ved een Green, den, der var lagt af den kjønneste Ungkarl; hans Ved blussede op, blussede høiest; han var den udvalgte, fik Hædersnavnet, blev *Gadebasse*, valgte først blandt Pigerne sit lille *Gadelam*; det var en Glæde, en Lystighed større end der inde i det rige *Borreby* Gaard.«

-----
*
- 105

»Og hen imod Gaarden kom med sex Heste agende i gylden Karreet den høie Frue og hendes tre Døttre, saa fine, saa unge, tre yndelige Blomster: Rose, Lilie og den blege Hyazint. Moderen selv var en prangende Tulipan, hun hilsede ikke Een af den hele Flok, der holdt op i Legen og knixede og krøb, man skulde troe, at Fruen var skjør i Stilken.

Rose, Lilie og den blege Hyazint, ja, jeg saae dem alle tre! hvis *Gadelam* skulde vel de engang blive, tænkte jeg; deres *Gadebasse* bliver en stoltelig Ridder, maaskee en Prinds! - Hu- u- ud! - fare hen! fare hen!

Ja, *Agetøiet* foer med dem og *Bønderfolkene* foer i Dandsen. Der blev redet Sommer i By til *Borreby*, til *Tjæreby*, til alle de Byer omkring.

Men om Natten, da jeg reiste mig,« sagde Vinden, »lagde den høifornemme Frue sig, for aldrig mere at staae op; det kom saadan over hende, som det kommer over alle Mennesker, det er ikke noget Nyt. *Valdemar Daae* stod alvorlig og tankefuld, en lille Stund; det stolteste Træe kan vries, men ikke knækkes, sagde det inde i ham; Døttrene græd og paa Gaarden tørrede de Allesammen deres Øine, men Fru *Daae* var faret hen, - og jeg foer hen! hu- u- ud!« sagde Vinden.

»Jeg kom igjen, jeg kom tidt igjen, over Fyens Land og Beltets Vand, satte mig ved *Borreby* Strand, ved den prægtige Egeskov; der byggede Fiskeørnen, Skovduerne, de blaae Ravne og selv den sorte Stork. Det var tidligt paa Aaret, Nogle havde Æg og Nogle havde Unger. Nei, hvor de fløi, hvor de skreg; der var Øxeslag at høre, Slag paa Slag; Skoven skulde fældes, *Valdemar Daae* vilde bygge et kosteligt Skib, et Orlogsskib paa tre Fordæk, som Kongen nok vilde kjøbe, og derfor faldt Skoven, *Sømændenes Mærke*, *Fuglenes Bo*. Tornskaden fløi forskrækket, dens Rede blev ødelagt; Fiskeørnen og alle Skovens Fugle mistede deres Hjem, de fløi vildsomme om og skrege i Angest og Vrede, jeg forstod dem nok. Krager og Alliker raabte høit i Spot: »fra Reden! fra Reden! frá! frá!«

Og midt i Skoven, ved Arbeidernes Flok, stod *Valdemar Daae* og hans tre Døttre, og de loe Allesammen af *Fuglenes* vilde Skrig, men hans mindste Datter, *Anna Dorthea*, følte Ynk derover i sit Hjerte, og da de ogsaa vilde fælde et halvudgaaet Træ, paa hvis nøgne Green den sorte Stork havde bygget, og de smaa Unger stak Hovederne frem, bad hun for den,

*
- 106

bad med Vand i Øinene, og saa fik Træet Lov at staae med Reden for den sorte Stork. Det var en ringe Ting kun.

Der blev hugget, der blev savet, - der blev bygget et Skib paa tre Fordæk. Bygmesteren selv var af ringe

Kuld, men af adelig Huld; Øine og Pande mælede om hvor klog han var og *Valdemar Daae* hørte ham gjerne fortælle, det hørte ogsaa liden *Ide*, den ældste, den femtenaars Datter; og mens han byggede Skib for Faderen, byggede han Drømmeslot for sig selv, hvori han og liden *Ide* sad som Mand og Kone, og det var ogsaa skeet, havde Slottet været af murede Steen med Volde og Grave, Skov og Have, Men med al sin Kløgt var Mester dog kun en fattig Fugl, og hvad skal Spurv i Tranedands? Hu- u- ud! - jeg fløi bort og han fløi bort, for han turde ikke blive, og liden *Ide* forvandt det, for hun maatte forvinde det!«

»I Stalden vrinskede de sorte Heste, værd at see paa og de bleve seet paa. - Admiralen var sendt fra Kongen selv for at see paa det nye Orlogsskib og tale om dets Kjøb, han talte høit i Beundring om de vælige Heste; jeg hørte det godt!« sagde Vinden; »jeg fulgte med Herrerne gennem den aabne Dør og strøede Halmstraae som Guldstænger foran deres Fødder. Guld vilde *Valdemar Daae* have, Admiralen vilde have de sorte Heste, thi roste han dem saa, men det blev ikke forstaaet og saa blev Skibet heller ikke kjøbt, det stod og skinnede ved Stranden, dækket til med Planker, en Noæ Ark, der aldrig kom paa Vandet. Hu- u- ud! fare hen! fare hen! og det var ynkeligt!

I Vinterens Tid, naar Marken laae med Snee, Drivisen fyldte Beltet og jeg skruede den op paa Kysten,« sagde Vinden, »kom Ravne og Krager, den ene sortere end den anden, store Flokke; de satte sig paa det øde, det døde, det eensomme Skib ved Stranden og skrege med hæse Skrig om Skoven, der var borte, de mange kostelige Fuglereeder, der vare lagte øde, de huusvilde Gamle, de huusvilde Smaa og alt det for det store Skrammels Skyld, det stolte Fartøi, der aldrig skulde ud at seile.

Jeg hvirvlede Sneefoget; Sneen laae som store Søer høit omkring det, hen over det! jeg lod det høre min Røst, hvad en Storm har at sige; jeg veed, at jeg gjorde mit til, at det kunde faae Skibskundskab. Hu- u- ud! fare hen!

Og Vinteren foer hen, Vinter og Sommer de foer og de fare, som jeg farer, som Sneen fyger, Æbleblomsten fyger og Løvet falder! fare hen, fare hen, fare hen, Menneskene med!

*
- 107

Men endnu vare Døttrene unge, liden *Ide* en Rose deilig at see, som da Skibsbyggeren saae hende. Tidt tog jeg fat i hendes lange, brune Haar, naar hun ved Æbletræet i Haven stod tankefuld og ikke mærkede, at jeg dryssede hende Blomster paa Haaret, der løste sig, og hun saae paa den røde Sol og den gyldne Himmelgrund mellem Havens mørke Buske og Træer.

Hendes Søster var som en Lilie, skinnende og strunk, *Johanne*; hun havde Reisning og Kneisning, var som Moderen skjør af Stilk. Gjerne gik hun i den store Sal, hvor Slægtens Billeder hang; Fruerne vare malede af i Fløiel og Silke med perlebestukken lille bitte Hat paa de flettede Haar; det var skønne Fruer! deres Hosbond saae man i Staal eller kostelig Kappe med Egernskindsfoer og den blaa Pibekrave; Sværdet var spændt om Laaret og ikke om Lænden. Hvor skulde vel *Johannes* Billed engang hænge paa Væggen og hvordan saae han ud den adelige Hosbond? ja, det tænkte hun paa, det smaasnakkede hun om, jeg hørte det, naar jeg foer gennem den lange Gang ind i Salen og vendte mig igjen!

Anna Dorthæa, den blege Hyazint, kun et fjortenaars Barn, var stille og eftertænsom; de store, vandblaae Øine saae tankefulde ud, men Barnesmilet sad om Munden, jeg kunde ikke blæse det bort, og det vilde jeg ikke heller.

Jeg traf hende i Haven, Huulveien og paa Hovmarken, hun samlede Urter og Blomster, dem hun vidste, at hendes Fader kunde bruge til de Drikke og Draaber, han vidste at destillere; *Valdemar Daae* var hovmodig og kry, men ogsaa kyndig og vidste saa meget; det mærkede man nok, det mumledes der om; Ilden brændte i hans Kamin selv ved Sommertid; Kammerdøren var lukket af; det tog til i Dage og Nætter, men han talte ikke meget om det; Naturens Kræfter skal man stille raade, snart vilde han nok udfinde det Bedste - det røde Guld.

Derfor dampede det fra Kaminen, derfor knittede og flammede det! ja, jeg var med!« fortalte Vinden, »lad fare! lad fare! sang jeg gennem Skorstenen. Det bliver Røg, Smøg, Emmer og Aske! Du brænder Dig selv op! hu- u- ud! fare hen! fare hen! men *Valdemar Daae* lod det ikke fare!

De prægtige Heste paa Stalden, - hvor blev de af? det gamle Sølv- og Guldtoi i Skab og i Buur, Kørerne paa Marken, Gods og Gaard? - ja, de kunne smelte! smelte i Gulddigelen, og der kommer dog ikke Guld.

*
- 108

Der blev tomt i Lo og i Fadebuur, i Kjælder og paa Loft. Færre Folk, flere Muus. Een Bude sprak, een knak, jeg behøvede ikke at gaee ind ad Døren!« sagde Vinden. »Hvor Skorstenen ryger, braser Maaltidet, Skorstenen røg, den, der slugte alle Maaltider, for det røde Guld.

Jeg blæste gennem Borgporten, som en Vægter der blæser i Horn, men der var ingen Vægter!« sagde

Vinden; »jeg dreiede Spirets Veirhane, den skurrede, som om Vægteren snorkede paa Taarnet, men der var ingen Vægter; der var Rotter og Muus; Fattigdom dækkede Bordet, Fattigdom sad i Klædeskab og i Madskab, Døren gik af Hængselet, der kom Revner og Sprækker; jeg gik ud og jeg gik ind,« sagde Vinden, »derfor veed jeg god Besked!

I Røg og Aske, i Sorg og søvnløs Nat blev Haaret graat i Skjæg og om Pande, Huden grumset og guul, Øinene saa gridske efter Guld, det forventede Guld.

Jeg pustede ham Røg og Aske ind i hans Ansigt og Skjæg; Gjeld kom for Guld. Jeg sang gennem de knækkede Ruder og aabne Revner, blæste ind til Døttrenes Slagbænk, hvor Klæderne laae falmede, luslidte, for de maatte altid holde ud. Den Vise var ikke sjungen for de Børns Vugge! Herreliv blev kummerligt Liv! jeg alene var den, som sang høit paa Slottet;« sagde Vinden. »Jeg sneede dem inde, det luner, siger man; Brænde havde de ikke, Skoven var fældet, hvor de skulde hente det fra. Det var klingrende Frost; jeg svang mig gennem Lydhuller og Gange, over Gavl og Muur for at holde mig flink; derinde laae de i Sengen, for Kuldens Skyld, de adelige Døttre; Faderen krøb under Skinddynen. Ikke at bide og ikke at brænde, det er Herreliv! hu- u- ud! lad fare! - Men det kunde ikke Hr. Daae!

»»Paa Vinter kommer Foraar!«« sagde han, »»paa Trang komme gode Tider! - men de lade vente paa sig, vente! - Nu er Gaarden Gjeldsbrev! nu er det den yderste Tid - og saa kommer Guldet! til Paaske!««

Jeg hørte ham mumle ind i Edderkoppens Spind. - »»Du flinke, lille Væver! Du lærer mig at holde ud! rives itu dit Spind, begynder Du forfra igjen og fuldender! atter itu - og ufortrøden tager Du igjen fat, forfra! - forfra! det er det man skal! og det lønnes!««

Det var Paaskemorgen, Klokkerne klang, Solen legede paa Himlen. I Feberhede havde han vaaget, kocht og kølet, blandet

* - 109

og destilleret. Jeg hørte ham sukke som en fortvivlet Sjæl, jeg hørte ham bede, jeg fornåm at han holdt sin Aande tilbage. Lampen var gaaet ud, han mærkede det ikke; jeg pustede til Kulgløderne, de skinnede ham ind i hans kridhvide Ansigt, det fik et farvet Skjær, Øinene klemtes i de dybe Øienhuler - men nu blev de *store, store - som vilde de springe.

See, det alchymistiske Glas! det blinker deri! det er glødende, puurt og tungt! han løftede det med zittrende Haand, han raabte med zittrende Tunge: »»Guld! Guld!«« han svimlede derved, jeg kunde have blæst ham om,« sagde Vinden, »men jeg blæste kun paa de glødende Kul, fulgte ham gennem Døren, ind, hvor Døttrene frøs. Hans Kjortel var belagt med Aske, den hang i hans Skjæg og i hans filtrede Haar, Han reiste sig saa høit, løftede sin rige Skat i det skjøre Glas: »»fundet! vundet! - Guld!«« raabte han, strakte i Veiret Glasset, der blinkede i Solstraalerne; - og Haanden zittrede og det alchymistiske Glas faldt paa Gulvet og sprang i tusinde Stykker; sprungen var hans Velfærds sidste Boble. Hu- u- ud! fare hen! - Og jeg foer fra Guldmagereens Gaard.

Seent paa Aaret, i de korte Dage heroppe, naar Taagen kommer med sin Viskeklud og vrider vaade Draaber paa de røde Bær og de bladløse Grene, kom jeg i frisk Humeur, luftede op, blæste Himlen reen og knækkede raadne Grene, og det er intet stort Arbeide, men det skal gjøres. Der blev ogsaa feiet reent paa anden Maade inde i *Borreby* Gaard hos *Valdemar Daae*. Hans Uven *Ove Ramel* fra *Basnæs* var der med tilkjøbt Gjeldsbrev over Gaard og Indbo. Jeg trommede paa de sprukne Ruder, slog med de forfaldne Døre, peb igjennem Revner og Sprækker: hu- i! - Hr. *Ove* skulde ikke faae Lysten efter at blive der. *Ide* og *Anna Dortha* græd modige Taarer; *Johanne* stod strunk og bleg, bed sig i Tommelfingeren saa at den blødte derved, det skulde stort hjelpe! *Ove Ramel* forundte Hr. *Daae* at blive paa Gaarden sin Livstid, men han fik ikke Tak for Tilbud; jeg lyttede derefter; - jeg saae den gaardløse Herre løfte sit Hoved stoltere, slaae med Nakken, og jeg slog et Tag imod Gaarden og de gamle Lindetræer, saa at den tykkeste Green knak, og den var ikke raadden; den laae for Porten, som en Feiekost, dersom Nogen vilde feie ud, og der blev feiet ud; jeg tænkte det nok!

* - 110

Det var en haard Dag, en stiv Stund at holde sig i, men Sindet var haardt, Nakken var stiv.

Intet havde de i Eie uden Klæderne paa Kroppen; jo det alchymistiske Glas, som nyligt var kjøbt og fyldt med det Spild, som var skrabet op fra Gulvet; Skatten, der lovede, men ikke holdt. *Valdemar Daae* gjemte det inde paa sit Bryst, tog saa sin Kjep i Haanden, og den eengang rige Herre gik med sine tre Døttre ud fra *Borreby* Gaard. Jeg blæste koldt paa hans hede Kinder, jeg klappede hans graa Skjæg og hans lange, hvide Haar, jeg sang, som jeg kunde det: hu- u- ud! fare hen! fare hen! - Det var Enden paa den rige Herlighed.

Ide og *Anna Dortha* gik hver ved hans Side; *Johanne* vendte sig i Porten, hvad skulde det til, Lykken vilde dog ikke vende sig. Hun saae paa Murens røde Steen fra Marsk *Stigs* Borg, tænkte hun paa hans Døttre:

»»Den ældste tog den yngste ved Hand,

Og de fore vide om Verden!««

tænkte hun paa den Sang; - her vare de tre, - Faderen var med! - De gik hen af Veien, hvor de havde kjørt i Karreet, de gik Stoddergang med Faderen, til *Smidstrup* Mark, til det klinede Huus, der var leiet for ti Mark aarlig, det nye Herresæde med tomme Vægge og tomme Kar. Krager og Alliker fløi henover dem og skrege, som i Spot: »»fra Reden! fra Reden! frá! frá!«« som Fuglene skreg det i *Borreby* Skov, da Træerne bleve fældede.

Hr. *Daae* og hans Døttre fornam det vel! jeg blæste dem om Ørerne, det var ikke værd at høre derpaa.

Saa drog de ind i det klinede Huus paa *Smidstrup* Mark, - og jeg foer afsted over Mose og Mark, gjennem nøgne Hækker og afpillede Skove, til aabne Vande, andre Lande, - hu- uud! fare hen! fare hen! og det i alle Aaringer!«

Hvor gik det *Valdemar Daae*, hvor gik det hans Døttre? Vinden fortæller:

* 111

»Den Sidste af dem jeg saae, ja sidste Gang, det var * *Anna Dorthea*, den blege Hyazint, - nu var hun gammel og bøiet, det var et halvt hundrede Aar derefter. Hun levede længst, hun vidste om det Hele.

Derovre paa Heden, ved *Viborg* By, laae Domprovstens nye, stadselige Gaard, med røde Steen og med takket Gavl; Røgen kom feed op af Skorstenen. Den milde Frue og de favre Døttre sad i Karnappen og saae ud over Havens hængende Bukketjørn, ud til den brune Hede -! hvad saae de der efter? De saae efter Storkereden derude paa det faldefærdige Huus. Taget var med Mos og Huusløg, for saa vidt at der var Tag, det som meest dækkede var Storkens Rede, og den var den eneste, der blev hjulpen paa, Storcken holdt den istand.

Det var et Huus at see paa, ikke at røre! jeg maatte fare varligt!« sagde Vinden. »For Storkeredens Skyld fik Huset Lov at staae, det var jo ellers en Skræmsel paa Heden. Storcken vilde Domprovstens ikke jage bort, saa havde Rønnen Lov at blive og Stakkelen derinde kunde have Lov at boe der; det kunde hun takke den ægyptiske Fugl for, - eller var det Tak, fordi hun engang bad for hans sorte vilde Broders Rede i *Borreby* Skov? Da var hun, Stakkelen, et ungt Barn, en fiin, bleg Hyazint i den adelige Urtegaard. Hun huskede det Altsammen: *Anna Dorthea*.

»»O! o!«« - ja, Menneskene kunne sukke, som Vinden kan det i Siv og Rør. »»O! - der ringede ingen Klokker over din Grav, *Valdemar Daae!* de fattige Skoledrenge sang ikke, da *Borreby*s fordums Herre blev lagt i Jorden! - O! Alt faaer dog Ende, ogsaa Elende! - Søster *Ide* blev en Bondes Viv! det var vor Fader den haardeste Prøvelse! Datters Mand, en usselig Træl, der af Herremanden kunde sættes til at ride paa den haarde Fjæl! - Nu er han vel under Jorden? og Du med? *Ide!* - O ja! o ja! det er ikke forbi endda, jeg gamle Stakkel! jeg fattige Stakkel! løs op for mig, rige Christ!««

Det var * *Anna Dortheas* Bøn i det ynkelige Huus, der havde Lov at staae for Storkens Skyld.

Den Raskeste af Søstrene tog jeg mig af!« sagde Vinden, »hun fik sig Klæder skaaret, som hun var i Sindet baaret! hun kom som fattig Karl og tog Hyre hos Skipperen; knap var hun paa Ord, tvær af Mine, men villig til sin Dont; dog klattre

* 112

kunde hun ikke; - saa blæste jeg hende overbord, før Nogen vidste, at hun var et Qvindfolk, og det var nok vel gjort af mig!« sagde Vinden.

»Det var en Paaskemorgen, som da *Valdemar Daae* troede, at han fandt det røde Guld, da hørte jeg under Storkens Rede, mellem de skrøbelige Vægge, Psalmesang, *Anna Dortheas* sidste Sang.

Der var ingen Rude, der var kun et Hul i Væggen; - Solen kom, som en Guldklump, og satte sig deri; det var en Glands! hendes Øine brast, hendes Hjerte brast! det havde de gjort alligevel, om Solen ikke den Morgen havde skinnet paa hende.

Storcken gav hende Tag over sig til hendes Død! jeg sang ved hendes Grav!« sagde Vinden, »jeg sang ved hendes Faders Grav, jeg veed, hvor den er og hvor hendes Grav er, det veed ellers Ingen!

Nye Tider, andre Tider! gammel Alfarvei gaaer op i lukket Mark, fredede Grave blive færdet Landevei, - og snart kommer Dampen med sin Vognrække og bruser hen over Gravene, glemte som Navnene, hu- u- ud! fare hen!

Det er Historien om *Valdemar Daae* og hans Døttre. Fortæl den bedre, I Andre! om I kunne det!« sagde Vinden og vendte sig.

Væk var den.

*

113

Pigen, som traadte paa Brødet.

Du har vel hørt om Pigen, som traadte paa Brødet for ikke at smudske sine Skoe, og hvor ilde det da gik hende. Det er baade skrevet og trykt.

Hun var et fattigt Barn, stolt og hovmodig, en daarlig Grund var der i hende, som man siger. Som ganske lille Unge var det hende en Fornøjelse at faae fat paa Fluerne, pille Vingerne af dem og gjøre dem til Krybdyr. Hun tog Oldenborren og Skarnbassen, stak hver af dem paa en Naal, lagde saa et grønt Blad eller en lille Stump Papir op til deres Fødder, og det arme Dyr holdt fast derved, dreiede og vendte det, for at komme af Naalen.

»Nu læser Oldenborren!« sagde lille *Inger*, »see, hvor den vender Bladet!«

Som hun nu voxte til, blev hun snarere værre end bedre, men kjøn var hun og det var hendes Ulykke, ellers var hun nok bleven knupset anderledes, end hun blev det.

»Der skal skarp Lud til det Hoved!« sagde hendes egen Moder. »Du har tidt som Barn traadt mig paa Forklædet, jeg er bange for, at Du som Ældre kommer tidt til at træde mig paa Hjertet!«

Og det gjorde hun rigtignok.

Nu kom hun ud paa Landet at tjene hos fornemme Folk, de vare imod hende, som om hun kunde være deres eget Barn, og som saadan blev hun opklædt, godt saae hun ud og Hovmoden tog til.

Et Aarstid havde hun været ude, saa sagde hendes Herskab til, hende: »Du skulde dog engang besøge dine Forældre, lille *Inger*!«

***
--- 114

Hun gik ogsaa, men for at vise sig, de skulde see, hvor fiin hun var bleven; men da hun kom ved Byledet og saae Piger og unge Karle sladdre ud for Gadekjæret og just der hendes Moder sad paa en Steen og hvilede sig med et Knippe Brændsel, hun havde samlet sig i Skoven, saa vendte *Inger* om, hun skammede sig ved, at hun, der var saa fiin klædt, skulde have til Moder saadan en pjaltet Een, der samlede Pinde. Det fortryd hende slet ikke, at hun vendte om, hun var bare ærgerlig.

Nu gik der igjen et halvt Aars Tid.

»Du skulde dog en Dag gaae hjem og see til dine gamle Forældre, lille *Inger*!« sagde hendes Huusmoder. »Der har Du et stort Hvedebrød, Du kan tage med til dem; de ville glædes ved at see Dig!«

Og *Inger* tog sin bedste Stads paa og sine nye Skoe, og hun løftede sine Klæder og gik saa forsigtig, for at være reen og peen om Fødderne, og det var jo ikke at bebreide hende! men da hun kom, hvor Stien gik over Mosegrund og der stod Vand og Søle et langt Stykke Vei, saa smed hun Brødet i Sølen, for at træde paa det og komme tørskoet over, men i det hun stod med den ene Fod paa Brødet og løftede den anden, sank Brødet med hende dybere og dybere, hun blev ganske borte og der var kun at see et sort boblende Kjær.

Det er Historien.

Hvor kom hun hen? Hun kom ned til Mosekonen, der brygger. Mosekonen er Faster til Elverpigerne, de ere bekjendte nok, der er skrevet Viser om dem, og de ere afmalede, men om Mosekonen veed Folk kun det, at naar Engene om Sommeren dampe, saa er det Mosekonen, som brygger. Ned i hendes Bryggeri var det, at *Inger* sank, og der er ikke til at holde ud længe. Slamkisten er et lyst Pragtgemak mod Mosekonens

Bryggeri! hvert Kar stinker, saa at Menneskene maa daane derved, og saa staae Karrene knugede op paa hverandre, og er der et Sted en lille Aabning mellem dem, hvor man kunde klemme sig frem, saa kan man det dog ikke for alle de vaade Skruptudser og fede Snoge, som her filtrer sig sammen; her ned sank lille *Inger*; alt det ækle, levende Filteri var saa isnende koldt, at hun gøs gennem alle Lemmer, ja hun stivnede ved det meer og meer. Brødet hang hun fast til og det trak hende, ligesom en Ravknap trækker en Smule Straa.

Mosekonen var hjemme, Bryggeriet blev den Dag beseet af Fanden og hans Oldemo'er, og hun er et gammelt, meget

* - 115

giftigt Fruentimmer, der aldrig er ledig; hun tager aldrig ud, uden at hun har sit Haandarbeide med, det havde hun ogsaa her! Hun syede Bisselæder til at sætte Menneskene i Skoene, og saa havde de ingen Ro; hun broderede Løgn og hækledede ubesindige Ord, der vare faldne til Jorden, Alt til Skade og Fordærvelse. Jo, hun kunde sye, brodere og hækle, gamle Oldemo'er.

Hun saae *Inger*, holdt saa sit Brillglas for Øiet og saae endnu engang paa hende: »Det er en Pige med Anlæg!« sagde hun, »jeg udbeder mig hende til en Erindring om Besøget her! hun kan blive et passende Postament i mit Barnebarnsbarns Forgemak!«

Og hun fik hende. Saaledes kom lille *Inger* til Helvede. Der fare Folk ikke altid lige lukt ned, men de kunne komme af en Omvei, naar de have Anlæg.

Det var et Forgemak i en Uendelighed; man blev svimmel der ved at see fremad og svimmel ved at see tilbage; og saa stod her en Forsmægtelsens Skare, der ventede paa at Naadens Dør skulde blive lukket op; de kunde vente længe! store fede, vraltende Edderkopper spandt tusindaarigt Spind over deres Fødder og dette Spind snærede som Fodskruer og holdt som Kobberlænker; og saa var der til dette en evig Uro i hver Sjæl, en Piinsels Uro. Den Gjerrige stod og havde glemt Nøglen til sit Pengeskriin og den sad i, vidste han. Ja, det er saa vidtløftigt at opramse alle Slags Piner og Plager, her blev fornummet. *Inger* fornam det *grueligt at staae som Postament; hun var ligesom knevlet nedenfra til Brødet.

»Det har man, fordi man vil være reen om Fødderne!« sagde hun til sig selv. »See, hvor de gløe paa mig!« jo, de saae Alle paa hende; deres onde Lyster lyste dem ud af Øinene og talte uden Lyd fra deres Mundvig, de vare forfærdelige at see.

»Mig maa det være en Fornøielse at see paa!« tænkte lille *Inger*, »jeg har et kjønt Ansigt og gode Klæder!« og nu dreiede hun Øinene, Nakken var for stiv dertil. Nei, hvor var hun tilsølet i Mosekonens Bryghuus, det havde hun ikke betænkt. Klæderne vare som overskyllede med en eneste stor Slimklat; en Snog havde hængt sig i hendes Haar og daskede hende ned ad Nakken, og fra hver Fold i hendes Kjole kigede frem en Skruptudse, der gjøede ligesom en trangbrystig Moppe. Det var

* - 116

meget ubehageligt. »Men de Andre hernede see da ogsaa forfærdelige ud!« trøstede hun sig med.

Værst af Alt var hende dog den gruelige Sult, hun fornam; kunde hun da ikke bøie sig og bryde et Stykke af Brødet, hun stod paa? Nei, Ryggen var stivnet, Arme og Hænder vare stivnede, hele hendes Krop var som en Steenstøtte, kun sine Øine kunde hun dreie i Hovedet, dreie heelt rundt, saa at de saae bagud, og det var et fælt Syn, det. Og saa kom Fluerne, de krøb henover hendes Øine, frem og tilbage, hun blinkede med Øinene, men Fluerne fløi ikke, for de kunde ikke, Vingerne vare pillede af dem, de vare blevne Krybdyr; det var en Pine og saa den Sult, ja, tilsidst syntes hun, at hendes Indvolde aad sig selv op og hun blev saa tom indeni, saa gyselig tom.

»Skal det vare længe ved, saa holder jeg det ikke ud!« sagde hun, men maatte holde ud og det blev ved at vare ved.

Da faldt der en brændende Taare ned paa hendes Hoved, den trillede over hendes Ansigt og Bryst lige ned til Brødet, der faldt en Taare endnu, der faldt mange. Hvem græd over lille *Inger*? Havde hun ikke oppe paa Jorden en Moder? Bedrøvelsens Taarer, som en Moder græder over sit Barn, naaer altid til det, men de løse ikke, de brænde, de gjøre kun Pinen større. Og nu denne ulidelige Sult og ikke at kunne naae Brødet, hun traadte med sin Fod! hun havde tilsidst en Fornemmelse af, at Alt inde i hende maatte have spiiet sig selv op, hun var som et tyndt, huult Rør, der drog hver Lyd ind i sig; hun hørte tydeligt Alt hvad der oppe paa Jorden angik hende, og det var ondt og haardt hvad hun hørte. Hendes Moder græd rigtignok dybt og bedrøvet, men sagde dertil: »Hovmod gaaer for Fald! det var din Ulykke, *Inger*! hvor Du har bedrøvet din Moder!«

Hendes Moder og Alle deroppe vidste om hendes Synd, at hun havde traadt paa Brødet, var sunken igjennem og bleven borte; Kohyrden havde fortalt det, han havde selv seet det fra Skrenten.

»Hvor Du har bedrøvet din Moder, *Inger!*« sagde Moderen; »ja, det tænkte jeg nok!«

»Gid jeg aldrig var født!« tænkte *Inger* derved, »det havde været mig langt bedre. Det kan ikke hjælpe nu, at min Moder tviner!«

Hun hørte, hvorledes hendes Herskab, de skikkelige Folk, der havde været som Forældre mod hende, talte: »Hun var et syndefuld! Barn!« sagde de, »hun agtede ikke *Vor Herres*
*
- 117

Gaver, men traadte dem under Fødderne, Naadens Dør vil blive hende trang at lukke op!«

»De skulde have avet mig bedre!« tænkte *Inger*, »pillet Nykkerne ud af mig, om jeg havde Nogen.«

Hun hørte, at der blev sat ud en heel Vise om hende, »*den hovmodige Pige, der traadte paa Brødet, for at have pene Skoe*«, og den blev sjungen Landet rundt.

»At man skal høre saa meget for det! og lide saa meget for det!« tænkte *Inger*, »de Andre skulde rigtignok ogsaa straffes for deres! ja, saa blev der Meget at straffe! uh, hvor jeg pines!«

Og hendes Sind blev endnu mere haardt end hendes Skal.

»Hernede skal man da ikke blive bedre i det Selskab! og jeg vil ikke være bedre! see, hvor de gloe!«

Og hendes Sind var vredt og ondt mod alle Mennesker.

»Nu har de da Noget at fortælle deroppe! - uh, hvor jeg pines!«

Og hun hørte, at de fortalte hendes Historie for Børnene, og de Smaa kaldte hende den ugudelige *Inger*, - »hun var saa ækel!« sagde de, »saa fæl, hun skulde rigtig pines!«

Der var altid haarde Ord i Barnemunde mod hende.

Dog een Dag, som Harmen og Sult gnavede inde i hendes hule Skal og hun hørte sit Navn nævne og sin Historie fortalt for et uskyldigt Barn, en lille Pige, fornåm hun, at den Lille brast i Graad ved Historien om den hovmodige, stadselystne *Inger*.

»Men kommer hun aldrig mere op?« spurgte den lille Pige. Og der blev svaret:

»Hun kommer aldrig mere op!«

»Men naar hun nu vil bede om Forladelse og aldrig gjøre det mere?«

»Men hun vil ikke bede om Forladelse!« sagde de.

»Jeg vil saa gjerne, at hun gjorde det!« sagde den lille Pige, og var ganske utrøstelig! »Jeg vil give mit Dukkeskab, naar hun maa komme op! Det er saa gyseligt for den stakkels *Inger!*«

Og de Ord naaede lige ned i *Ingers* Hjerte, de ligesom gjorde hende godt; det var første Gang, at der var Een som sagde: »stakkels *Inger!*« og ikke føiede det Mindste til om hendes Feil; et lille uskyldigt Barn græd og bad for hende, hun blev saa underlig derved, hun havde gjerne selv grædt, men hun kunde ikke græde, og det var ogsaa en Pine.

*
- 118

Som Aarene gik deroppe, nede var der ingen Forandring, hørte hun sjeldnere Lyd derovenfra, der blev talt mindre om hende; da fornåm hun en Dag et Suk: »*Inger! Inger!* hvor har Du bedrevet mig! det sagde jeg nok!« Det var hendes Moder, som døde.

Hun hørte sit Navn stundom nævne af sit gamle Herskab og det var de mildeste Ord, at Huusmoderen sagde: »Mon jeg nogensinde seer Dig igjen, *Inger!* man veed ikke hvorhen man kommer!«

Men *Inger* begreb da nok, at hendes skikkelige Huusmoder aldrig kunde komme, hvor hun var.

Saaledes gik der igjen en Tid, lang og bitterlig.

Da hørte *Inger* igjen sit Navn nævne og saa oven over sig ligesom to klare Stjerner skinne; det var to milde Øine, som lukkede sig paa Jorden. Saamange Aaringer var gaaet fra dengang, den lille Pige græd utrøstelig over »*stakkels Inger!*«, at det Barn var blevet en gammel Kone, som nu *Vor Herre* vilde kalde til sig, og netop i denne Stund, da Tankerne fra hele Livets Sum løftede sig, huskede hun ogsaa, hvorledes hun som lille Barn havde maattet græde bitterligt ved at høre Historien om *Inger*; den Tid og det Indtryk stod saa lyslevende for den gamle Kone i hendes Dødstime, at hun ganske høit udbrød: »Herre, min Gud, mon ikke

ogsaa jeg som *Inger* tidt har traadt paa din Velsignelsens Gave og ikke tænkt derved, mon jeg ikke ogsaa er gaaet med Hovmod i mit Sind, men Du har i din Naade ikke ladet mig synke, men holdt mig oppe! slip mig ikke i min sidste Stund!«

Og den Gamles Øine lukkedes og Sjælens Øine aabnedes for det Skjulte, og da *Inger* var saa levende i hendes sidste Tanker, saae hun hende, saae, hvor dybt ned hun var dragen, og ved det Syn brast den Fromme i Graad, i Himmeriges Rige stod hun som Barnet og græd for stakkels *Inger*! de Taarer og de Bønner klang som et Echo ned i den hule, tomme Skal, der omsluttede den fængslede, piinte Sjæl, denne overvældedes af al den aldrig tænkte Kjærlighed ovenfra: en Guds Engel græd over hende! hvorfor blev det hende forundt! den piinte Sjæl ligesom samlede i Tankerne enhver Jordlivs-Gjerning, den havde øvet, og den bævede i Graad, som *Inger* aldrig havde kunnet græde den; Bedrøvelse over sig selv fyldte hende, hun syntes, at for hende kunde aldrig Naadens Port aabnes, og i det hun i Sønderknuselse erkjendte det, lyste i det samme en Straale ned i Afgrundssvælget, Straalen kom med en Kraft stærkere end Solstraalen, der optøer Sneemanden, som Drengene reiste i 119 Gaarden, og da, langt hurtigere end Sneefnokken, der falder paa Barnets varme Mund, smelter hen som Draabe, fordunstede sig *Ingers* forstenede Skikkelse, en lille Fugl svang sig med Lynets Zikzak op mod Menneskeverdenen, men angest og sky var den for Alt rundt om, den skammede sig for sig selv og for alle levende Skabninger og søgte ihast Skjul i et mørkt Hul, den fandt i den forfaldne Muur; her sad den og krøb sammen, skjælvende over hele Kroppen, Stemmens Lyd kunde den ikke give fra sig, den havde ingen; den sad en lang Stund, før den med Ro kunde see og fornemme al den Herlighed derude! ja, en Herlighed var det: Luften var saa frisk og mild, Maanen skinnede saa klart, Træer og Buske duftede; og saa var der saa hyggeligt hvor den sad, dens Fjerkjortel saa reen og fiin. Nei, hvor alt Skabt dog var frembaaret i Kjærlighed og Herlighed. Alle de Tanker, der rørte sig inde i Fuglens Bryst, vilde sjunge sig ud, men Fuglen mægtede det ikke, gjerne havde den sjunget, som i Foraaret Kukker og Nattergal. *Vor Herre*, som hører ogsaa Ormens lydløse Lovsang, fornam her Lovsangen, der tøftede sig i Tanke-Accorder som Psalmen klang i *Davids* Bryst, før den fik Ord og Melodi.

I *Dage og Uger voxte og svulmede disse lydløse Sange, de maatte komme til Udbrud, ved det første Vingslag i god Gjerning, en saadan maatte øves!

Nu kom den hellige Julefest. Bonden reiste tæt ved Muren en Stang og bandt et utærsket Havreknippe derpaa, at Himmelens Fugle ogsaa kunde have en glad Juul og et glædeligt Maaltid i denne Frelserens Tid.

Og Solen stod op Julemorgen og skinnede paa Havrekjærven og alle de quiddrende Fugle de fløi om Maaltids-Stangen, da klang det ogsaa fra Muren »pi, pi!« den svulmende Tanke blev til Lyd, den svage Pippet var en heel Glædeshymne, en god Gjærnings Tanke var vakt og Fuglen fløi ud fra sit Skjul; i Himmeriges Rige vidste de nok hvad det var for en Fugl!

Vinteren tog alvorlig fat, Vandene vare dybt frosne, Fuglene og Skovens Dyr havde deres trange Tid paa Føden. Den lille Fugl fløi hen paa Landeveien, og der i Sporene af Slæderne søgte og fandt den ogsaa hist og her et Korn, paa Bedestederne fandt den et Par Brødsmler, af dem aad den kun en enkelt, men kaldte paa alle de andre forsultne Spurve, at de her kunde

*
– 120

finde Føde. Den fløi til Byerne, speidede rundt om, og hvor en kjærlig Haand havde strøet Brød ved Vinduet til Fuglene, der aad den selv kun en enkelt Smule, men gav Alt til de Andre.

I Vinterens Forløb havde Fuglen samlet og givet saa mange Brødsmler, at de veiede op tilsammen med hele det Brød, som lille *Inger* havde traadt paa for ikke at smudske sine Skoe, og da den sidste Brødsmler var funden og given bort, blev Fuglens graae Vinger hvide og bredte sig ud.

»Der flyver hen over Søen en Terne!« sagde Børnene, der saae den hvide Fugl; nu dykkede den sig ned i Søen, nu løftede den sig i det klare Solskin, den skinnede, det var ikke muligt at see hvor den blev af, de sagde, at den fløi lige ind i Solen.

121

Taarnvægteren Ole.

»I Verden gaaer det op og ned og ned og op! nu kan jeg ikke komme høiere!« sagde *Taarnvægteren Ole*. »Op og ned og ned og op maae de Fleste prøve; i Grunden blive vi Alle tilsidst Taarnvægtere; see Livet og Tingene ovenfra!«

Saaledes talte *Ole* paa Taarnet, min Ven, den gamle Vægter, en morsom, snaksom Fyr, der syntes at sige Alt og dog gjemte saa Meget i Alvor paa Hjertebunden; ja, han var kommen af Godtfolk, der vare dem, som sagde, at han var en Conferentsraads Søn, eller kunde have været det! studeret havde han, været Hjelpelærer, Hjelpedegn, men hvad kunde det hjælpe! da boede han hos Degnen, skulde have Alting frit i Huset; da var han ung og fiin endnu, som man siger: han vilde have sine Støvler børstede med Blanksværte, men Degnen vilde kun give Fedtsværte, og derover kom de i Uenighed; den Ene talte om

*****
----- 122

Gjerrighed, den Anden talte om Forfængelighed, Sværten blev Fjendskabets sorte Grund, og saa skiltes de ad; men hvad han forlangte af Degnen, forlangte han ogsaa af Verden: *Blanksværte*, og han fik altid kun *Fedtsværte*; - saa gik han væk fra alle Mennesker og blev Eremit, men Eremitage med Levebrød midt i en stor Stad findes kun paa Kirketaarnet, der steg han op og røg sin Pibe paa sin eensomme Gang; han saae ned, og han saae op, tænkte derved og fortalte, paa sin Maade, om, hvad han saae og ikke saae, hvad han læste i Bøger og i sig selv. Jeg laante ham tidt Læsning, gode Bøger, og paa dem man omgaaes skal man kjendes. Han holdt ikke af engelske Gouvernante-Romaner, sagde han, heller ikke af de franske, der vare bryggede paa Trækvind og Rosinstilke, nei, Levnetsbeskrivelser vilde han have, Bøger om Naturens Undere. Jeg besøgte ham idetmindste eengang om Aaret, sædvanlig strax efter Nytaar, han havde altid da Eet og Andet, der knyttede sig til hans Tanker ved Aarets Omskiftelse.

Jeg skal fortælle to Besøg, og give hans egne Ord, om jeg kan det.

Første Besøg.

Mellem de Bøger, jeg sidst havde laant *Ole*, var en Bog om *Rullestenene*, den, der især havde fornøiet og opfyldt ham.

»Ja, de ere rigtige Jubeloldinge, disse Rullestene!« sagde han, »og dem gaaer man tankeløs forbi! det har jeg selv gjort paa Marken og ved Stranden, hvor de ligge i Mængde. Der træder man paa Brostenene, disse Stumper af de allerældste Oldtids-Levninger! det har jeg selv gjort. Nu har hver Brosteen min Høiagtelse! Tak for den Bog, den har fyldt mig, skudt gamle Tanker og Vaner tilside, gjort mig forhippet paa at læse noget Mere af den Slags. Jordens Roman er dog den mærkeligste af alle Romaner! Skade, at man ikke kan læse de første Dele, da de ere affattede i et Tungemaal, vi ikke have lært; man maa læse i Jordlagene, i Kieselstenene, i alle Jordperioderne, og saa træde de handlende Personer først op i sjette Deel, Hr. *Adam* og *Fru Eva*, det er lidt seent for mange Læsere, de ville have dem strax, det er mig det samme. Det er en Roman, høist eventyrlig, og vi ere Allesammen med i den. Vi krible og krable og blive paa det samme Sted, men Kuglen dreier sig, uden at spilde Verdens-Havet over os; Skorpen, vi gaae paa, holder

*
- 123

sammen, vi falde ikke igjennem; og saa er det en Historie i Millioner Aar, med bestandig Fremgang. Tak for den Bog om *Rullestenene*! de ere Karle, de kunne fortælle Noget, naar de kunne det! Er det ikke foragteligt saadan engang imellem at blive til Nix, naar man sidder saa høit som jeg, og da at huskes paa, at vi Alle, selv med *Blanksværte*, kun ere Minut-Myrer paa Jordtuen, om vi endogsaa ere Myrer med Ordensbaand, Myrer med Gang og Sæde. Man bliver saa flau ung ved Siden af disse million-aars gamle ærværdige *Rullestene*. Jeg læste i Bogen *Nytaarsaften* og var saa henne i den, at jeg glemte min sædvanlige Fornøielse *Nytaarsnat*, at see paa »den vilde Hær til Amager!« ja, den kjender De nok ikke!

Hexenes Part paa *Kosteskift* er bekjendt nok, den er St. Hans Nat og til *Bloksbjerg*, men vi have ogsaa den vilde Hær, den er indenlandsk og nutids, den gaaer ad Amager til *Nytaarsnat*. Alle de daarlige Poeter, Poetinder, Spillemand, Bladskrivere og kunstneriske Offentligheder, de, som ikke due, ride *Nytaarsnat* gjennem Luften ud til Amager; de sidde skrævs over deres Pensel eller Pennefjeder, Staalpen kan ikke bære, den er for stiv. Jeg seer det, som sagt, hver *Nytaarsnat*; de Fleste af dem kunde jeg nævne ved Navn, men det er ikke værd at lægge sig ud med dem; de holde ikke af at Folk skal vide om deres Amagerfart paa Pennefjer. Jeg har et Slags Søskendebarn, som er Fiskerkone og leverer Skjeldsord til tre agtede Blade, siger hun, selv har hun været derude som indbuden Gjest, hun blev baaren derud, hun holder ikke selv Pennefjer og kan ikke ride. Hun har fortalt det. Det Halve er Løgn, hvad hun siger, men det Halve er allerede nok. Da hun var derude, begyndte de med Sang, hver af Gjesterne havde skrevet sin Vise og hver sang sin, for den var den bedste; det var lige eet, det var samme »Melodonte«. Saa opmarscherede i smaa Kammeratskaber

de, som kun virke med Snakketøiet, der var nu Sangklokkerne, der synge paa Omgang, saa kom de smaa Trommeslagere, som tromme ud i Familier. - Bekjendtskab blev der gjort med dem, der skrive uden at lægge Navn til, det vil her sige, hvor Fedtsvæerte gaaer for Blanksvæerte; der var Bødlen og hans Dreng, og Drengen var den Skrappeste, ellers blev han ikke lagt Mærke til; der var den gode Skraldemand, der vender Bøtten og kalder den »god, meget god, udmærket god!« - Midt under al den Fornøielse, som det maatte være, skød

frem fra Kulen en Stilk,
*
- 124

et Træ, en uhyre Blomst, en stor Paddehat, et heelt Tag, det var den ærede Forsamlings Slaraffenstang, der bar Alt, hvad de i det gamle Aar havde givet Verden; ud fra den foer Gnister, som Ildsluer, det var alle de laante Tanker og Ideer, de havde brugt, som nu løste sig og foer hen, som et heelt Fyrværkeri. Der blev leget »Tampen brænder«, og de smaa Poeter legede »Hjertet brænder!«; de Vittige sagde Brandere, ringere taaltes ikke. Vittighederne rungede, som slog man tomme Potter paa Døre, eller Potter med Tørveaske. Det var høist fornøieligt! sagde Søskendebarn; egentligt sagde hun en heel Deel endnu, som var meget malitiøsk, men morsomt! jeg siger det ikke, man skal være gode Mennesker og ikke Raisonneurer. De indseer imidlertid, at naar man, som jeg, saaledes veed Besked om Festen derude, er det saa rimeligt, at jeg hver Nytaarsnat passer paa for at see den vilde Hær flyve afsted; savner jeg et Aar Enkelte, saa er der kommet nye til, men iaar forsømte jeg at see paa Gjesterne, jeg rullede derfra paa Rullestenene, rullede gennem Millioner Aar, og saae Stenene ramle løse oppe i Nordlandene, saae dem drive paa Iisstykker længe før Noahs Ark blev tømret, saae dem synke til Bunds og komme op igjen paa en Sandrevle, den, der pegede op af Vandet og sagde: »dette skal være Sjælland!« jeg saae dem blive Sæde for Fuglearter vi ikke kjende, Sæde for vilde Høvdinger vi heller ikke kjende, indtil Øxen bed Runemærke ind i et Par, som da kunde komme ind i Tidsregning, men jeg var kommen aldeles ud af den, bleven til Nix. Da faldt tre, fire deilige Stjernes kud, de lyste op, Tankerne fik et andet Sving: - De veed da hvad et Stjernes kud er? det vide de Lærde ellers ikke! - Jeg har nu mine Tanker om dem, og jeg gaaer ud fra *det*: Hvor tidt i Løndom bliver ikke udtalt Tak og Velsignelse over hver, som har udrettet noget Skjönt og Godt, tidt er Takken lydløs, men den falder ikke til Jorden! jeg tænker mig, den opfanges af Solskinnet, og Solstraalen bringer den stilleføjte lønlige Tak ned over Velgjørerens Hoved, er det et heelt Folk, der gennem Tider sender sin Tak, ja, da kommer Takken som en Bouquet, falder som et Stjernes kud paa Velgjørerens Grav. Det er mig ordenlig saadan en Fornøielse, naar jeg seer Stjernes kud, især Nytaarsnat, at udfinde, hvem den Taksigelses-Bouquet nu kan gjælde. Der faldt sidst et lysende Stjernes kud i Sydvest: en Velsignelses Tak for Mange, Mange! hvem kunde det gjælde! det faldt bestemt,

*
- 125

tænkte jeg, paa Skrenten ved *Flensborg* Fjord, hvor Dannebroget vaier over *Schlepppegrells*, *Læssøes* og Kammeraternes Grave. Der faldt eet midt i Landet, det faldt ned i *Sorø*, en Bouquet paa *Holbergs* Kiste, en Tak i Aaret fra saa Mange, Tak for de herlige Komedier!

Det er en stor Tanke, en glad Tanke at vide, at der falder et Stjernes kud paa vor Grav, det gjør der nu ikke paa min, ikke en Solstraale bringer mig Tak, for her er ikke Noget at takke for! jeg opnaaer ikke Blanksvæerte,« sagde *Ole*, »min Lod i Verden er at faae Fedtsvæerte.«

Andet Besøg.

Det var Nytaarsdag jeg kom op paa Taarnet, *Ole* talte om Skaalerne, der blev tømte ved Overgangen fra det gamle Dryp i det nye Dryp, som han kaldte Aaret. Saa fik jeg hans Historie om Glassene, og der var Tanke i den.

»Naar Klokken Nytaarsnat er slaaet tolv, reise Folk sig ved Bordet med det fulde Glas og drikke det nye Aars Skaal. Man begynder Aaret med Glasset i Haanden, det er en god Begyndelse for Drankere! man begynder Aaret med at gaae tilsengs, det er en god Begyndelse for Dovenskab! Søvnens skal i Aarets Løb nok spille en stor Rolle, Glassene med. Veed De, hvad der boer i Glassene?« spurgte han. »Ja, der boer Sundhed, Glæde og Ellevildhed! der boer Fortræd og den bittre Ulykke! Naar jeg tæller op Glassene, tæller jeg naturligviis Graderne i Glasset, for de forskjellige Mennesker.

Seer Du, *det første Glas*, det er nu Sundhedens Glas! i det voxer Sundhedens Urt, stik den ind i Bjælken og ved Aarets Ende kan Du da sidde i Sundhedens Løvhytte.

Tager Du *det andet Glas* -! ja, fra det flyver ud en lille Fugl, den qviddrer uskyldig glad, saa Mennesket lytter og synger maaskee med: Livet er smukt! vi ville ikke hænge med Hovedet! freidig frem!

Fra *det tredje Glas* løfter sig en lille vinget Fyr, Englebarn kan han vel ikke kaldes, for han har Nisseblod og Nissesind, ikke til at drille, men til at gjøre Løier! han sætter sig bag vort Øre og hvisker os et muntert Indfald! han lægger sig i vor Hjertekule og varmer der, saa at man bliver overgivet, bliver det gode Hoved efter de andre Hoveders Dømmekraft!

*
- 126

I *det fjerde Glas* er hverken Urt, Fugl eller Fyr, der er Forstandens Tankestreg og over den Streg skal man aldrig gaae!

Tages *det femte Glas*, saa græder Du over Dig selv, bliver saa inderlig fornøielig rørt, eller det knalder anderledes af! fra Glasset springer med Knald Prinds *Carneval*, mundkaad og ellevild; han trækker Dig med, Du glemmer din Værdighed, hvis Du har nogen! Du glemmer meer, end Du skal glemme og tør glemme. Alt er Dands, Sang og Klang; Maskerne rive Dig med, Fandens Døttre, i Flor og i Silke, komme med løste Haar og deilige Lemmer, - riv Dig løs om Du kan!

Det sjette Glas! - Ja, i det sidder Satan selv, en lille velklædt, veltalende, indtagende, høist behagelig Mand, som aldeles forstaaer Dig, giver Dig Ret i Alt, er dit hele Jeg! Han kommer med Lygte for at følge Dig hjem til Sit. Der er en gammel Legende om Helgenen, som skulde vælge een af de syv Dødsyndere og han valgte, som han syntes, den ringeste, Drukkenskab, og i den begik han alle de andre sex Synder. Mennesket og Djævelen blande Blod, det er det sjette Glas, og da trives alle onde Spirer inde i os; hver af dem løfter sig med en Kraft, som det bibelske Sennepskorn, voxer til Træ ud over den hele Verden, og de Fleste have da kun for sig at komme i Smelteovnen og støbes om.

Det er *Glassenes Historie!*« sagde Taarnvægteren *Ole*, »og den kan gives baade med Blanksværte og med Fedtsværte! jeg giver den med begge Dele!«

Det var det andet Besøg hos *Ole*, vil Du høre om flere, saa maae Besøgene

fortsættes.

*
-
127

Anne Lisbeth.

Anne Lisbeth var som Melk og Blod, ung og fornøiet, deilig at see paa, Tænderne skinnede saa hvide, Øinene saa klare; Foden var let i Dandsen og Sindet endnu mere let! hvad kom der ud af det? - »Den lede Unge!« - ja, deilig var han ikke! han blev sat ud til *Grøftegraverens Kone*, *Anne Lisbeth* kom paa det grevelige Slot, sad i stadselig Stue med Klæder af Silke og Fløiel; ikke en Vind turde blæse paa hende, Ingen sigte hende et haardt Ord, for det havde hun Skade af og det turde hun ikke taale. Hun ammede det grevelige Barn, det var fiint som en Prinds, deiligt som en Engel, hvor elskede hun dette Barn; hendes eget, ja det var i Huus, i *Grøftegraverens Huus*, hvor ikke Gryden kogte over, men Munden kogte over, og oftest var der Ingen hjemme, Drengen græd, men hvad Ingen hører det Ingen rører, han græd sig isøvn og i Søvnens føler man ikke til Sult og Tørst, Søvnens er saadan en god Opfindelse; i Aaringer - ja, som Tiden gaaer, skyder Ukrud op, siger man, *Anne Lisbeths* Dreng skød op, og dog var han sat i Væxten, sagde de; men heelt var han voxet ind i Familien her, de havde faaet Penge derfor, *Anne Lisbeth* var ham aldeles qvit, hun var Kjøbstadmadame, havde det luunt og godt inde og Hat paa, gik hun ud, men hun gik aldrig til *Grøftegraverens*, det var saa langt fra Staden og hun havde der heller ikke Noget at gjøre, Drengen var deres og tære sin Kost kunde han, sagde de,

*****
----- 128

Gavn for Føden skulde han gjøre, og saa passede han *Mads Jensens* røde Ko, han kunde nok røgte og tage sig Noget for. -

Lænkehunden paa Herregaardens Blegdam sidder i Solskinnet stolt oven paa sit Huus og gjører af hver, der kommer forbi, i Regnveiret kryber den indenfor, ligger tørt og luunt. *Anne Lisbeths* Dreng sad paa Grøften i Solskin, snittede paa en Tøirepæl, i Foraaret vidste han tre Jordbærplanter i Blomster, de vilde nok sætte Bær, det var hans gladeste Tanke, men der kom ingen Bær. Han sad i Regn og Rusk, blev vaad til

Skindet, den skarpe Vind tørrede siden Tøiet paa Kroppen; kom han til Gaarden blev han puffet og stødt, han var led og grim, sagde Piger og Karle, det var han vandt til - aldrig elsket!

Hvordan gik det *Anne Lisbeths* Dreng? Hvorledes skulde det gaae ham? det var hans Lod: »*aldrig elsket.*«

Fra Landjorden blev han kastet overbord, gik tilsøes paa en ussel Skude, sad ved Roret, mens Skipperen drak; skiden og led var han, forfrossen og graadig, man skulde troe, at han aldrig havde været mæt og det havde han heller ikke.

Det var seent paa Aaret, raat, vaadt, blæsende Veir, Vinden skar koldt gennem de tykke Klæder, især til Søes, og der gik for eet Seil en ussel Skude med kun to Mand ombord, ja kun een og en halv kan man ogsaa sige, det var Skipperen og hans Dreng. Tusmørke havde det været den hele Dag, nu blev det sortere, det var en bidende Kulde. Skipperen tog sig en Dram, der kunde varme indvendig! Flasken var *fremme og Glasset med, det var heelt for oven, men Foden knækket af, og havde istedetfor den en tilsnittet blaamalet Træklods at staae paa. - En Dram gjorde godt, to gjorde bedre, meente Skipperen. Drengen sad ved Roret, det, han holdt paa med sine haarde, tjærede Hænder, grim var han, Haaret stridt, forkuet og forkrympet var han, det var *Grøftegraverens* Dreng, i Kirkebogen hed han *Anne Lisbeths*.

Vinden skar paa sin Viis, Skuden paa sin! Seilet bovnede, Vinden havde fat, der var flyvende Fart - raat, vaadt rundt omkring, men mere endnu kunde der komme - Stop! - hvad var det! hvad stødte, hvad sprang, hvad greb i Skuden? den dreiede sig om! kom der et Skybrud, løftede sig en Braadsø? - Drengen ved Roret skreg høit: »I Jesu Navn!« Skuden var stødt paa en mægtig Steen i Havbunden og sank som en
*
- 129

gammel Sko i Gadekjæret; sank med Mand og Muus som man siger; og der var Muus, men kun halvanden Mand: Skipperen og *Grøftegraverens* Dreng. Ingen saae det, uden de skrigende Maager og Fiskene dernede, ja og de saae det ikke endda saa rigtigt, thi de fore forskrækkede tilside, da Vandet buldrede ind i Skuden, der sank; knap en Favn under Vandet stod den; gjemte vare de to; gjemte, glemte! kun Glasset med den blaamalede Træklods til Fod sank ikke, Træklodsen holdt det oppe; Glasset drev for at knækkes over og skylles op paa Stranden, - hvor og naar? Ja det var jo ikke noget videre! nu havde det tjent ud og det havde været elsket; det havde ikke *Anne Lisbeths* Dreng! dog i Himmeriges Rige vil ingen Sjæl kunde sige meer: »*aldrig elsket!*«

Anne Lisbeth var i Kjøbstaden og det allerede i mange Aar, blev kaldt *Madam* og kneisede især op, naar hun talte om gamle Minder, den grevelige Tid, da hun kjørte i Karreet og kunde tale med Grevinder og Baronesser. Hendes søde Grevebarn var den yndigste Guds Engel, den kjærligste Sjæl, han havde holdt af hende og hun havde holdt af ham. De havde kysset hinanden og klappet hinanden, han var hendes Glæde, hendes halve Liv. Nu var han stor, var fjorten Aar, havde Lærdom og Deilighed; hun havde ikke seet ham siden hun bar ham paa sine Arme; ikke havde hun i mange Aaringer været paa det grevelige Slot, det var en heel Reise derhen.

»Jeg maa tage det overtvært engang!« sagde *Anne Lisbeth*, »jeg maa til min Herlighed, til mit søde Grevebarn! ja, han længes vist ogsaa efter mig, tænker paa mig, holder af mig, som da han hang med sine Engle-Arme om min Hals og sagde: »*An-Lis!*« det var ligesom en Violin! ja jeg maa tage det overtvært og see ham igjen!«

Hun kjørte med Kalvevogn, hun gik paa sin Fod, hun kom til det grevelige Slot, det var stort og skinnende som altid før, Haven som før derudenfra, men Folkene i Huset vare alle Fremmede, ikke Een af dem kjendte Noget til *Anne Lisbeth*, de vidste ikke hvad hun havde betydet her engang, det vilde nok Grevinden sige dem, ogsaa hendes egen Dreng! hvor længtes hun efter ham.

Nu var *Anne Lisbeth* her; længe maatte hun vente og Ventetid er lang! Før Herskabet gik til Bords blev hun kaldt ind til
*
- 130

Grevinden, og meget godt tiltalt. Sin søde Dreng skulde hun see efter Bordet, saa blev hun kaldt ind igjen!

Hvor var han bleven stor, lang og tynd, men de yndige Øine havde han og den Engle-Mund! han saae paa hende, men han sagde ikke et Ord. Han kjendte hende vist ikke. Han vendte sig om, vilde gaae igjen, men da tog hun hans Haand, trykkede den op til sin Mund! »Naa, det er godt!« sagde han, og saa gik han ud af Stuen, han, hendes Kjærligheds Tanke, han, som hun havde elsket og elskede høiest, han, hendes jordiske Stolthed.

Anne Lisbeth gik udenfor Slottet paa den aabne Landevei, hun var saa trist; han havde været saa fremmed imod hende, ikke havt Tanke for hende, ikke Ord, han, som hun engang ved Nat og Dag havde

baaret, og altid bar i Tanken.

Der fløi en stor sort Ravn ned paa Veien foran hende, skreg, og skreg igjen, »Eia!« sagde hun, »hvad er Du for en Ulykkensfugl!«

Hun kom forbi *Grøftegraverens* Huus, der stod Konen i Døren og saa talte de sammen.

»Du er vel ved Magt!« sagde *Grøftegraverens* Kone, »Du er tyk og fed! Dig gaaer det godt!«

»Saamænd!« sagde *Anne Lisbeth*.

»Fartøiet med dem er da forgaaet!« sagde *Grøftegraverens* Kone. »*Lars Skipper* og Drengen ere druknede begge To. Nu har de Ende paa det. Jeg havde dog troet, at Drengen engang skulde kunne have hjulpet mig med en Skilling, Dig kostede han nu ikke meer, *Anne Lisbeth!*«

»Ere de druknede!« sagde *Anne Lisbeth*, og saa talte de ikke mere om den Ting. *Anne Lisbeth* var saa bedrøvet, fordi hendes Grevebarn ikke gad tale til hende, hun, som elskede ham og havde taget den lange Vei for at komme her, det havde ogsaa kostet Penge, Fornøielsen, hun havde faaet, var ikke stor, men det sagde hun her ikke et Ord om, hun vilde ikke lette sit Sind ved at tale om det til *Grøftegraverens* Kone, hun kunde jo troe, at hun ikke meer var anseet hos Grevens. Da skreg igjen Ravnene hen over hende.

»Det sorte Spectakel,« sagde *Anne Lisbeth*, »gjør mig nok forskrækket i Dag!«

Hun havde bragt med Kaffebønner og Cichorie, det vilde være en Velgjerning mod *Grøftegraverens* Kone at give hende det til at lave en Skaal Kaffe, *Anne Lisbeth* kunde faae sig en

*
- 131

Kop med, og *Grøftegraverens* Kone gik hen at koge den, og *Anne Lisbeth* satte sig paa en Stol og der faldt hun i Søvn; da drømte hun om Den, hun aldrig før havde drømt om, det var underligt nok: hun drømte om sit eget Barn, der her i Huset havde sultet og skraalet, drevet for Lud og koldt Vand, og nu laae i det dybe Hav, *Vor Herre* vidste hvor. Hun drømte, at hun sad hvor hun sad, og at *Grøftegraverens* Kone var ude at lave Kaffe, hun kunde lugte Bønnerne, og der stod i Døren saadan en deilig Een, han var ligesaa kjøn som Grevebarnet, og den Lille sagde:

»Nu forgaaer Verden! hold Dig fast ved mig, for Du er dog min Moder! Du har en Engel i Himmeriges Rige! hold fast ved mig!«

Og saa greb han efter hende, men der lød saadan et Rabalder, det var nok Verden der gik fra hinanden, og Englen løftede sig og holdt hende fast i hendes Særkeærme, saa fast, syntes hun, at hun lettedes fra Jorden, men der hang sig Noget saa tungt ved hendes Been, det laae hen over hendes Ryg, det var ligesom om hundrede Qvinder klyngede sig fast, og de sagde: »Skal Du frelses, maae vi ogsaa! hæng paa! hæng paa!« og saa hang de Allesammen paa; det var for Meget, »Ritsch-ratsch!« sagde det, Ærmet flængedes og *Anne Lisbeth* faldt forfærdeligt, saa at hun vaagnede ved det - og var lige ved at styrte om med Stolen, hun sad paa, hun var saa forstumlet i Hovedet, at hun slet ikke kunde huske hvad hun havde drømt, men noget Ilde havde det været.

Saa blev Kaffen drukken, saa blev der talt, og saa gik *Anne Lisbeth* til den nærmeste By, hvor hun skulde træffe Fragtmanden og endnu denne Aften og Nat kjøre med ham til sit Hjemsted; men da hun kom til Fragtmanden, sagde han, at de ikke kunde komme afsted før den næste Dags Aften, hun tænkte da over, hvad det vilde koste hende at blive, tænkte over Veilængden og betænkte, at gik hun langs Stranden og ikke af Kjøreveien, da var det næsten to Miil kortere; det var jo høit Veir og nok Fuldmaane, og saa vilde *Anne Lisbeth* gaae, næste Dag kunde hun være hjemme.

Solen var nede, Aftenklokkerne klang endnu, - nei, det var ikke Klokkerne, det var *Peder Oxes* Frøer, der koaxede i Kærene. Nu taug de, Alt var stille, ikke en Fugl hørte man, hver af dem var til Ro, og Uglen var nok ikke hjemme; lydløst var der

*
- 132

ved Skov og Strand, hvor hun gik, hun hørte sine egne Fodtrin i Sandet, Havet havde ikke Skulpen, Alt derude i det dybe Vand var lydløst; stumme vare de Alle dernede, de Levende og de Døde.

Anne Lisbeth gik og tænkte ikke paa nogen Ting, som man siger, hun var borte fra sine Tanker, men Tankerne vare ikke borte fra hende, de ere aldrig borte fra os, de ligge bare i en Døs, baade de levendegjorte Tanker, der have lagt sig, og de, som endnu ikke have rørt sig. Men Tankerne komme nok frem, de kunne røre sig i Hjertet, røre sig i vort Hoved eller falde ned over os!

»God Gjerning har sin Velsignelsens Frugt!« staaer der skrevet; »i Synden er Død!« staaer der ogsaa skrevet! Meget staaer skrevet, Meget er sagt, man veed det ikke, man husker ikke, saadan gik det *Anne*

Lisbeth; men det kan gaae op for Een, det kan komme!

Alle Laster, alle Dyder ligge i vort Hjerte! i dit, i mit! de ligge som smaa ikke synlige Korn; saa kommer der udenfra en Solstraale, en ond Haands Berørelse, Du dreier om Hjørnet, til Høire eller Venstre, ja, det kan afgjøre det, og det lille Frøcorn rystes, det svulmer derved, det sprænges, og gyder sine Safter i alt dit Blod og saa er Du paa Farten. Det er ængstende Tanker, dem har man ikke naar man gaaer i en Døs, men de ere i Røre: *Anne Lisbeth* gik i en Døs, Tankerne vare i Røre! Fra Kyndelmisse til Kyndelmisse har Hjertet Meget paa sit Regnebræt, det har Aars Regnskab, Meget er glemt, Synd i Ord og Tanker mod Gud, vor Næste og mod vor egen Samvittighed; vi tænke ikke derover, det gjorde heller ikke *Anne Lisbeth*, hun havde intet Ondt gjort mod Lands Lov og Ret, hun var meget godt anset, skikkelig og hæderlig, vidste hun. Og som hun nu gik ved Stranden, - hvad var det der laae? Hun standsede; hvad var der skyllet op? en gammel Mandshat laae der. Hvor mon den var gaaet overbord. Hun gik nærmere, blev staaende og saae paa den, - eia! hvad laae der! hun blev ganske forskrækket; men der var ikke Noget at blive forskrækket over, det var Tang og Siv, der laae snoet hen over en stor aflang Steen, det saae ud som et heelt Menneske, det var kun Siv og Tang, men forskrækket blev hun og idet hun gik videre, kom hende i Tanke saa Meget, hun havde hørt som Barn, al den Overtro om »*Strandvarslet*«, Spøgelset af den Ubegravne, der

* - 133

laae skyllet op paa den øde Strandbred. »*Strandvaskeren*«: den døde Krop, den gjorde Intet, men dens Spøgelse, *Strandvarslet* fulgte den eensomme Vandrer, hang sig fast og forlangte at bæres til Kirkegaarden, for at begraves i Christen Jord. »Hæng paa! hæng paa!« sagde det; og som *Anne Lisbeth* gjentog for sig selv disse Ord, gik med Eet op for hende hele hendes Drøm, saa lyslevende, hvorledes Mødrene havde klynget sig til hende med dette Udraab: »hæng paa! hæng paa!« hvorledes Verden sank, hendes Særkeærme revnede og hun faldt fra sit Barn, der i Dommens Stund vilde have holdt hende oppe. Hendes Barn, hendes eget kjædelige Barn, det, hun aldrig havde elsket, ja, ikke engang tænkt paa, dette Barn var nu paa Havsens Bund, det kunde som Strandvarsel komme og raabe: »hæng paa! hæng paa! bring mig i Christen Jord!« og idet hun tænkte det, prikkede Angesten hende i Hælene, saa at hun gik raskere; Frygten kom som en kold klam Haand og lagde sig i hendes Hjertekule, saa hun var lige ved at faae ondt, og i det hun nu saae ud over Havet, blev der tykkere og tættere; en tung Taage skød sig frem, lagde sig om Busk og Træer, de fik et underligt Udseende derved. Hun vendte sig for at see efter Maanen, der stod bagved hende, den var som en bleg Skive uden Straaler, det var som Noget havde lagt sig tungt paa alle hendes Lemmer: hæng paa! hæng paa! tænkte hun, og da hun igjen vendte sig om og saae paa Maanen, syntes hun, at dens hvide Ansigt var lige tæt ved hende, og Taagen hang som et Lin ned over hendes Skuldre: »hæng paa! bring mig i Christen Jord!« vilde hun høre og hørte ogsaa en Lyd, saa huul, saa sær, den kom ikke fra Frøerne i Kæret, ikke fra Ravne eller Krager, for dem saae hun jo ikke, »begrav mig! begrav mig!« klang det lydeligt! ja, det var Strandvarslet af hendes Barn, der laae paa Havsens Bund, det fik ikke Fred før det blev baaret til Kirkegaarden og Graven gravet i Christen Jord. Derhen vilde hun gaae, der vilde hun grave, hun gik i den Retning hvor Kirken laae, og da syntes hun at Byrden blev lettere, den forsvandt, og hun vilde saa igjen vende om og naae ad den korteste Vei hjem, men da knugede det hende igjen: hæng paa! hæng paa! - det lød som Frøernes Qvæk, det lød som en klynkende Fugl, det lød saa grangiveligt »begrav mig! begrav mig!«

Taagen var kold og klam, hendes Haand og Ansigt var koldt og klamt af Rædsel! udenom hende klemte det, indeni hende

* - 134

blev der et uendeligt Rum for Tanker, hun før aldrig havde fornummet.

I een Foraarsnat her i Norden kan Bøgeskoven springe ud, staae i sin unge, lyse Pragt ved Dagens Solskin, i eet eneste Secund kan indeni os hæve og udfolde sig den Sæd af Synd i Tanke, Ord og Gjerning, der i vort førte Liv er nedlagt; den løfter og udfolder sig i eet eneste Secund, naar Samvittigheden vaagner; og *Vor Herre* vækker den, naar vi mindst vente det; da er der Intet at undskylde, Gjerningen staaer og vidner, Tankerne faae Ord og Ordene klinge lydeligt ud over Verden. Vi forfærdes over, hvad vi have baaret i os og ikke qvalt, forfærdes over, hvad vi i Overmod og Tankeløshed have strøet ud. Hjertet har i Gjemme alle Dyder, men ogsaa alle Laster, og de kunne trives selv i den goldeste Grund.

Anne Lisbeth rummede i Tankerne, hvad vi her have sagt i Ord, hun var overvældet deraf, hun sank til Jorden, krøb henad den et Stykke. »Begrav mig! begrav mig!« sagde det, og helst havde hun begravet sig selv, dersom Graven var en evig Forglemmelse af Alt. - Det var Alvorens Vækkelses-Stund med Gru og Angest. Overtroen kom Hedt og Koldt i hendes Blod, saa Meget, hun aldrig gad tale om, kom i Tanke. Lydløs, som Skyens Skygge i det klare Maaneskin, foer forbi hende et Syn, hun havde hørt om det før. Tæt forbi hende joge fire fnysende Heste, Ilden skinnede dem ud af Øine og Næseboer, de trak en gloende Karreet, i den sad den onde Herremand, der for meer end et hundred Aar siden havde huseret her i Egnen. Hver Midnat, hed det, foer han ind i sin Gaard og vendte strax igjen, han var ikke hvid som man siger den Døde er, nei, han var sort som et Kul, et udbrændt Kul. Han nikkede til *Anne Lisbeth* og vinkede: »hæng paa! hæng paa! saa kan Du igjen kjøre i grevelig Vogt og glemme dit Barn!«

Mere iilsom skyndte hun sig afsted og hun naaede Kirkegaarden; men de sorte Kors og de sorte Ravne

blandede sig for hendes Øine, Ravnene skreg som Bavn i Dag havde skreget, dog nu forstod hun hvad det var, den sagde: »jeg er Ravnemoder! jeg er Ravnemoder!« sagde hver af dem, og *Anne Lisbeth* vidste, at Navnet ogsaa gjaldt hende, hun vilde maaskee blive forvandlet til saadan en sort Fugl og ideligt maatte skrige, hvad den skreg, fik hun ikke Graven gravet.

Og hun kastede sig ned paa Jorden, og hun gravede med
*
– 135

sine Hænder en Grav i den haarde Jord, saa at Blodet sprang hende ud af Fingrene.

»Begrav mig! begrav mig!« lød det ideligt, hun frygtede for Hanegal og den første røde Stribe i Øst, thi kom de før hendes Arbeide var endt, da var hun fortabt. Og Hanen galede og i Øst lyste det - - Graven var kun halv gravet, en isnende Haand gled hen over hendes Hoved og Ansigt ned til Hjertestedet. »Halv Grav kun!« sukkede det og svævede bort, ned paa Havsens Bund, ja, det var *Strandvarslet*; *Anne Lisbeth* sank overvældet og betagen til Jorden, hun havde ikke Tanke eller Fornemmelse.

Det var lys Dag, da hun kom til sig selv, to Karle løftede hende i Veiret; hun laae ikke paa Kirkegaarden, men nede paa Strandbredden, og der havde hun gravet foran sig et dybt Hul i Sandet og skaaret sine Fingre tilblods paa et sønderbrudt Glas, hvis skarpe Stilk stak i en blaamalet Træfod. *Anne Lisbeth* var syg; Samvittigheden havde blandet Overtroens Kort, lagt dem op og faaet ud deraf, at nu havde hun kun en halv Sjæl, den anden Halvdeel havde hendes Barn taget med sig ned paa Havsens Bund; aldrig vilde hun kunne flyve op mod Himmeriges Naade, før hun havde igjen den anden halve Deel, der holdtes paa i det dybe Vand; *Anne Lisbeth* kom til sit Hjem, hun var ikke det Menneske meer, hun før havde været; hendes Tanker vare spegede som Garnet, der speges, een Traad kun havde hun red, den, at bære *Strandvarslet* til Kirkegaarden, grave det en Grav og derved vinde sin hele Sjæl tilbage.

Mangen Nat blev hun savnet i sit Hjem og altid fandt man hende da ved Stranden, hvor hun ventede paa *Strandvarslet*; saaledes hengik et heelt Aar, da forsvandt hun igjen en Nat, men var ikke at finde; hele den følgende Dag gik hen med forgjæves Søgten.

Henimod Aften, da Degnen kom ind i Kirken for at ringe til Solnedgang, saae han foran Altret laae *Anne Lisbeth*; her havde hun været fra den tidlige Morgenstund, hendes Kræfter vare næsten borte, men hendes Øine lyste, hendes Ansigt havde en rødme Glands; de sidste Solstraaler skinnede ind paa hende, straaledede hen over Alterbordet paa de blanke Spænder af Bibelen, der laae opslaaet, med de Ord af Propheten *Joel*: »Sønderriver Eders Hjerter og ikke Eders Klæder, vender om til Herren!« - »det var nu saaledes tilfældigt!« sagde man, som saa Meget er tilfældigt!

*
– 136

I *Anne Lisbeths* Ansigt, som Solen belyste, var der at læse om Fred og Naade. Hun var saa vel! sagde hun. Nu havde hun forvundet Sit! i Nat havde *Strandvarslet*, hendes eget Barn, været hos hende, det havde sagt: Du gravede kun halv Grav - for mig, men Du har nu Aar og Dag begravet mig heelt i dit Hjerte, og der gjemmer en Moder sit Barn bedst! og saa havde det givet hende igjen hendes tabte halve Sjæl og ledet hende herind i Kirken.

»Nu er jeg i Guds Huus!« sagde hun, »og i det er man salig!«

Da Solen var heelt nede, var *Anne Lisbeths* Sjæl heelt oppe, hvor der er ingen Frygt, naar den her er udstridt, og udstridt havde *Anne Lisbeth*.

*
137

Børnesnak.

Inde hos Grossererens var stort Børneselskab, rige Folks Børn og fornemme Folks Børn; Grosserereren stod sig godt, var en Mand med Lærdom; han havde engang taget Studenter-Examen, det blev han holdt til af sin skikkelige Fader, der fra først af kun var Studepranger, men ærlig og driftig! det havde givet Penge, dem Grosserereren siden fik til at voxte; Forstand havde han og Hjerte med, men om det blev der mindre talt end

om hans mange Penge.

Der gik ud og ind hos ham fornemme Folk, baade dem af Blod, som de kalde det, og dem af Aand, som de kalde det, dem af begge Dele og dem af ingen af Delene. Der var nu Barneselskab, Børnetale, og Børn tale reent ud af Posen. Der var en yndig lille Pige, men saa gruelig stolt, det havde Tjenestefolkene kysset i hende, ikke Forældrene, dertil vare de alt for fornuftige; hendes Fader var Kammerjunker og det er forfærdeligt Meget, vidste hun.

»Jeg er et Kammerbarn!« sagde hun. Hun kunde nu ogsaa have været et Kjælderbarn, ligemeget kan man selv gjøre for det; og saa fortalte hun de andre Børn, at hun var »født!« og sagde, at naar man ikke var født saa kunde man ikke blive til; det hjalp ikke at læse, at være nok saa flittig, naar man ikke var født, saa kunde man ikke blive til.

»Og dem, hvis Navn ender paa *-sen*,« sagde hun, »dem kan der nu aldrig i Verden blive Noget af! man skal sætte sine
*****
----- 138

Arme i Siden og holde dem langt borte fra sig, disse »*sen!* -*sen!*« Og saa satte hun sine smaa, nydelige Arme i Siden med Albuen spids, for at vise hvorledes man skulde bære sig ad; og de smaa Arme vare saa nydelige. Sød var hun.

Men Grossererens lille Datter blev saa vred; hendes Fader hedte *Madsen* og det Navn vidste hun ender paa »*-sen!*« og saa sagde hun ligesaa stolt hun kunde:

»Men min Fader kan købe for hundrede Rigsdaler Brystsukker og kaste i Grams! kan din Fader det?«

»Ja, men min Fader,« sagde en Skribents lille Datter, »kan sætte baade din Fader og din Fader og alle »Fadere« i Avisen! Alle Mennesker ere bange for ham, siger Moder, for det er min Fader, der regjerer i Avisen!«

Og den lille Pige kneisede derved, ligesom om hun kunde være en virkelig Prindsesse, der skal kneise.

Men udenfor den halvaabne Dør stod og kigede ind af Sprækken en fattig Dreng. Den Lille kunde ikke engang komme med ind i Stuen, saa ringe var han; Spiddet havde han dreiet for Kokkepigen og nu faaet Lov at see bag Døren ind til de stadselige Børn, som fornøiede sig, og det var grumme Meget for ham.

»Hvem der dog var Een af dem!« tænkte han, og saa hørte han hvad der blev sagt, det var rigtig nok til at blive meget mismodig over. Ikke en Skilling havde Forældrene hjemme at lægge paa Kistebunden, og ikke havde de Raad til at holde en Avis, end sige at skrive den, og saa kom nu det allerværste til, hans Faders Navn, og altsaa ogsaa hans Navn, endte aldeles paa »*sen!*« ham kunde der da aldrig i Verden blive Noget af. Det var saa sørgeligt! dog født var han, syntes han, rigtig født, det var ikke muligt Andet.

See, det var den Aften.

Nu gik der hen mange Aar og i dem blive Børn til voxne Mennesker.

Der stod i Byen et prægtigt Huus, det var fuldt af Herligheder, alle Folk vilde see det, selv Folk udenfor Byen kom ind for at see det, hvem monstro af de Børn, vi have fortalt om, kunde kalde det Huus sit? Ja, det er da let at vide! nei, det er ikke saa let endda. Det Huus var den lille fattige Drengs;
*
- 139

ham blev der dog Noget af, skjøndt hans Navn endte paa »*sen*« - - **Thorvaldsen**.

Og de tre andre Børn? - *Blodets*, *Pengenes* og *Aands-Hovmodets* Børn, ja den Ene har ikke at lade den Anden Noget høre, de ere lige Børn -, der blev af dem alt Godt og Velsignet, der var en god Grund i dem; hvad de dengang havde tænkt og talt var kun - *Børnesnak*.

*

140

I.

Jernbanen i Danmark strækker sig endnu kun fra *Kjøbenhavn* til *Korsør*, den er et Stykke Perlesnor, dem Europa har en Rigdom af; de kosteligste Perler *der* nævnes: Paris, London, Wien, Neapel -, dog mangen Een udpeger ikke disse store Stæder som sin skønneste Perle, men derimod viser hen til en lille umærkelig Stad, der er Hjemmets Hjem, der boe de Kjære; ja, tidt er det kun en enkelt Gaard, et lille Huus, skjult mellem grønne Hækker, et Punkt, der flyver hen idet Banetoget jager forbi.

Hvormange Perler er der paa Snoren fra *Kjøbenhavn* til *Korsør*? Vi ville betragte sex, som de Fleste maae lægge Mærke til, gamle Minder og Poesien selv give disse Perler en Glands, saa at de straae ind i vor Tanke.

Nær ved Bakken, hvor *Frederik den Sjettes* Slot ligger, *Oehlschlägers* Barndoms Hjem, skinner i Læ af Søndermarkens Skovgrund een af Perlerne, man kaldte den »*Philemon og Baucis Hytte*,« det vilde sige: to elskelige Gamles Hjem. Her boede *Rahbek* med sin Hustru *Camma*, her, under deres

*** **
--- 141

gjestfrie Tag, samlede sig i en Menneskealder alt Aandens Dygtige fra det travle *Kjøbenhavn*, her var et Aandens Hjem, - - og nu! siig ikke, »ak, hvor forandret!« - nei, endnu er det Aandens Hjem, Drivhuset for den sygnende Plante! Blomsterknoppen, der ikke er mægtig nok til at udfolde sig, gjemmer dog, skjult, alle Spirer til Blad og Frø. Her skinner Aandens Sol ind i et fredet Aandens Hjem, opliver og levendegjør. Verden rundt om Straaler ind gennem Øinene i Sjælens ugranskelige Dybde: *Idiotens Hjem*, omsvævet af Menneskekjærligheden, er et helligt Sted, et Drivhuus for den sygnende Plante, der skal engang omplantes og blomstre i Guds Urtegaard. De Svageste i Aanden samles nu her, hvor engang de Største og Kraftigste mødtes, vexlede Tanker og løftedes opad - opad blusser end her Sjælens Flamme i »*Philemon og Baucis Hytte*«.

Kongegravenes By ved Hroars Væld, det gamle *Roeskilde*, ligger for os; Kirkens slanke Taarnspir løfte sig over den lave By og speile sig i Issefjorden; een Grav kun ville vi her søge, betragte den i Perlens Glar; det er ikke den mægtige Uniondronning Margrethes - nei, inde paa Kirkegaarden, hvis hvide Muur vi tæt ved flyve forbi, er Graven, en ringe Steen er lagt hen over den, Orgelets Drot, den danske Romances Fornyer, hviler her; Melodier i vor Sjæl bleve de gamle Sagn, vi fornåm hvor: »de klare Bølger rulled,« »der boede en Konge i Leire!« - *Roeskilde*, Kongegravenes By, i din Perle ville vi see paa den ringe Grav, hvor i Stenen er hugget Lyren og Navnet: *Weyse*.

Nu komme vi til *Sigersted* ved Ringsted By; Aaleiet er lavt; det gule Korn voxer, hvor *Hagbarths* Baad lagde an, ikke langt fra *Signes* Jomfrubuur. Hvo kjender ikke Sagnet om *Hagbarth*, der hang i Egen og *Signelils* Buur stod i Lue, Sagnet om den stærke Kjærlighed.

»Deilige *Sorø* omkrandsed af Skove!« din stille Klosterby har faaet Udkig mellem de mosgroede Træer; med Ungdomsblik seer den fra Akademiet ud over Søen til Verdens-Landeveien, hører Locomotivets Drage puste, idet den flyver gennem Skoven. *Sorø*, du Digtingens Perle, der gjemmer *Holbergs Støv*! Som en mægtig, hvid Svane ved den dybe Skovsø ligger dit Lærdoms Slot, og op til den, og derhen søger vort
*
- 142

Øie, skinner, som den hvide Stjerneblomst i Skovgrunden, et lille Huus, fromme Psalmer klinge derfra ud gennem Landet, Ord mæles derinde, Bonden selv lytter dertil og kjender svundne Tider i Danmark. Den grønne Skov og Fuglens Sang høre sammen, saaledes Navnene *Sorø* og *Ingemann*.

Til *Slagelse* By -! hvad speiler sig her i Perlens Glar? Forsvundet er Antvorskov Kloster, forsvundet Slottets rige Sale, selv dets eensom staaende forladte Fløi; dog et gammelt Tegn staaer endnu, fornyet og atter fornyet, et Trækors paa Høien derhenne, hvor i Legendens Tid *Hellig-Anders*, den Slagelse Præst, vaagnede op, baaren i een Nat herhid fra Jerusalem.

Korsør - her fødtes Du, der gav os:

- »Skjæmt med Alvor blandet
»I Viser af Knud Sjællandsfar.«

Du Mester i Ord og Vid! de synkende gamle Volde af den forladte Befæstning er nu her det sidste synlige Vidne om dit Barndoms-Hjem; naar Solen gaaer ned, pege deres Skygger hen paa den Plet, hvor dit Fødehuus stod; fra disse Volde, skuende mod *Sprogøs* Høide, saae Du, da Du »var lille,« »Maanen ned bag Øen glide« og besang den udødelig!, som Du siden besang Schweitses Bjerger, Du, som drog om i Verdens Labyrinth og fandt, at -

»- - ingensteds er Roserne saa røde,
»Og ingensteds er Tornene saa smaa,
»Og ingensteds er Dunene saa bløde
»Som de, vor Barndoms Uskyld hvilte paa!«

Lunets liflige Sanger! vi flette Dig en Krands af Skovmærker, kaste den i Søen, og Bølgen vil bære den til Kielerfjord, paa hvis Kyst dit Støv er lagt; den bringer Hilsen fra den unge Slægt, Hilsen fra Fødebyen *Korsør* - hvor Perlesnoren slipper!

II.

»Det er rigtignok et Stykke Perlesnor fra *Kjøbenhavn* til *Korsør*,« sagde Bedstemoder, der havde hørt læse, hvad vi nu nys læste. »Det er en Perlesnor for mig og det blev den mig

* - 143

allerede for nu over fyrretyve Aar siden!« sagde hun. »Da havde vi ikke Dampmaskinerne, vi brugte Dage til den Vei, hvor I nu kun bruge Timer! Det var 1815; da var jeg een og tyve Aar! det er en deilig Alder! skjøndt op i de Treds, det er ogsaa en deilig Alder, saa velsignet! - I mine unge Dage, ja, da var det en anderledes Sjeldenhed, end nu, at komme til *Kjøbenhavn*, Byen for alle Byerne, som vi ansaae den. Mine Forældre vilde, efter tyve Aar, engang igjen gjøre et Besøg der, jeg skulde med; den Reise havde vi i Aaringer talt om og nu skulde den virkelig gaae for sig! jeg syntes, at et heelt nyt Liv vilde begynde, og paa en Maade ogsaa begyndte der for mig et nyt Liv.

Der blev syet og der blev pakket sammen og da vi nu skulde afsted, ja, hvor mange gode Venner kom ikke for at sige os Lev vel! det var en stor Reise vi havde for! Opad Formiddag kørte vi ud fra *Odense* i mine Forældres holsteenske Vogn, Bekjendte nikkede fra Vinduerne hele Gaden igjennem, næsten til vi vare heelt ude af Sanct Jørgens Port. Veiret var deiligt, Fuglene sang, Alt var Fornøielse, man glemte, at det var en svær, lang Vei til *Nyborg*; mod Aften kom vi der; Posten indtraf først ud paa Natten og før afgik ikke Børt-Fartøiet; vi toge da ombord; der laae nu ud foran os det store Vand, saa langt vi kunde øine, saa blikstille. Vi lagde os i vore Klæder og sov. Da jeg i Morgenstunden vaagnede og kom op paa Dækket, var der ikke det Mindste at see til nogen af Siderne, saadan en Taage havde vi. Jeg hørte Hanerne gale, fornam, at Solen kom op, Klokkerne klang; hvor mon vi var; Taagen lettede, og vi laae saamænd endnu ligeudenfor *Nyborg*. Opad Dagen blæste endelig en Smule Vind, men stik imod; vi krydsede og krydsede, og endelig vare vi saa heldige, at vi Klokken lidt over Elleve om Aftenen naaede *Korsør*, da havde vi været to og tyve Timer om de fire Miil.

Det gjorde godt at komme i Land; men mørkt var det, daarligt brændte Lygterne og Alt var saa vildtfremmed for mig, der aldrig havde været i nogen anden By end i *Odense*.

»See, her blev *Baggesen* født!« sagde min Fader, »og her levede *Birckner*!«

Da syntes mig, at den gamle By med de smaa Huse blev med Eet lysere og større; vi følte os dertil saa glade ved at have Landjorden under os; sove kunde jeg ikke den Nat over alt det

* - 144

Meget, jeg allerede havde seet og oplevet, siden jeg iforgaars tog hjemme fra.

Næste Morgen maatte vi tidligt op, vi havde for os en slem Vei med forfærdelige Banker og mange Huller til vi naaede *Slagelse*, og videre frem paa den anden Side var nok ikke stort bedre, og vi vilde gjerne saa betids komme til *Krebsehuset*, at vi derfra endnu ved Dag kunde gaae ind i *Sorø* og besøge *Møllers Emil*, som vi kaldte ham, ja, det var Eders Bedstefader, min salig Mand, Provsten, han var Student i *Sorø* og netop færdig der med sin anden Examen.

Vi kom efter Middag til *Krebsehuset*, det var et galant Sted dengang, det bedste Vertshuus paa hele Reisen og den yndigste Egn, ja, det maae I da Alle indrømme, at den endnu er. Det var en ferm Vertinde, Madam *Plambek* Alt i Huset som et glatskuret Spækbræt. Paa Væggen hang i Glas og Ramme *Baggesens* Brev til hende, det var nok værd at see! mig var det en stor Mærkelighed. - Saa gik vi op til *Sorø* og traf der *Emil*; I kan troe, han blev glad ved at see os, og vi ved at see ham, han var saa god og opmærksom. Med ham saae vi da Kirken med *Absalons* Grav og *Holbergs* Kiste; vi saae de gamle Munke-Indskrifter, og vi

seilede over Søen til »*Parnasset*,« den deiligste Aften jeg mindes! jeg syntes rigtignok, at skulde man nogensteds i Verden kunde digte, maatte det være i Sorø, i denne Naturens Fred og Deilighed. Saa gik vi i Maaneskin ad *Philosophgangen*, som de kalde det, den deilige eensomme Vei langs Søen og Flommen ud mod Landeveien til *Krebsehuset*; *Emil* blev og spiste med os, Fader og Moder fandt, at han var bleven saa klog og saae saa godt ud. Han lovede os, at han inden fem Dage skulde være i Kjøbenhavn hos sin Familie og sammen med os; det var jo Pintsen. De Timer i *Sorø* og ved *Krebsehuset*, ja, de høre til mit Livs skjønneste Perler! -

Næste Morgen reiste vi meget tidligt, for vi havde en lang Vei før vi naaede *Roeskilde*, og der maatte vi være saa betids at Kirken kunde sees, og ud paa Aftenen Fader besøge en gammel Skolekammerat; det skete ogsaa og saa laae vi Natten over i *Roeskilde* og Dagen derpaa, men først ved Middagstid, for det var den værste, den meest opkjørte Vei, vi havde tilbage, kom vi til *Kjøbenhavn*. Det var omtrent tre Dage, vi havde

*
- 145

brugt fra *Korsør* til *Kjøbenhavn*, nu gjør I den samme Vei i tre Timer. Perlerne ere ikke blevne kosteligere, det kunne de ikke, men Snoren er bleven ny og vidunderlig. Jeg blev med mine Forældre tre Uger i Kjøbenhavn, *Emil* vare vi der sammen med i hele atten Dage, og da vi saa reiste tilbage til *Fyen*, fulgte han os lige fra *Kjøbenhavn* til *Korsør*, der bleve vi forlovede før vi skiltes ad; saa kunne I nok forstaae mig, at ogsaa jeg kalder fra *Kjøbenhavn* til *Korsør* et Stykke Perlesnor.

Siden, da *Emil* fik Kald ved *Assens*, bleve vi gifte; vi talte tidt om *Kjøbenhavns*-Reisen, og om at gjøre den engang igjen, men saa kom først Eders Moder, og saa fik hun Søskende, og der var Meget at passe og tage vare paa, og da nu Fader forfremmedes og blev Provst, ja, Alt var en Velsignelse og Glæde, men til *Kjøbenhavn* kom vi ikke! aldrig kom jeg der igjen, hvor tidt vi tænkte derpaa og talte derom, og nu er jeg bleven for gammel, har ikke Legeme til at fare paa Jernbane; men glad ved Jernbanerne er jeg! det er en Velsignelse at man har dem! saa komme I hurtigere til mig! Nu er *Odense* jo ikke stort længere fra Kjøbenhavn, end den i min Ungdom var fra *Nyborg*! I kunne nu flyve til *Italien* ligesaa hurtigt som vi vare om at reise til *Kjøbenhavn*! ja det er Noget! - alligevel bliver jeg siddende, jeg lader de Andre reise! lader dem komme til mig! men I skulle ikke smile endda, fordi jeg sidder saa stille, jeg har en anderledes stor Reise for, end Eders, een, meget hurtigere, end den paa Jernbanerne; naar *Vor Herre* vil, reiser jeg op til »Bedstefader,« og naar saa I have udrettet Eders Gjerning og glædet Eder her ved denne velsignede Verden, saa veed jeg, at I komme op til os, og tale vi da der om vort Jordlivs Dage, tro mig, Børn! jeg siger ogsaa der som nu: »fra *Kjøbenhavn* til *Korsør*, ja, det er rigtignok et Stykke *Perlesnor*!«

*
-